

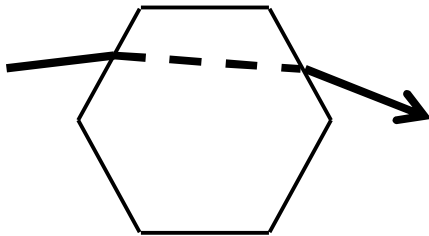
De halo: het 'ijsbroertje' van de regenboog.

G.P. Können, Terschellinger dagboek 2013/01

Strikvraag tijdens een mooie zomerdag: "Hoe ver moet je reizen om bij een temperatuur beneden nul uit te komen?" Antwoord: "4 km – niet naar het noorden, maar recht omhoog!"

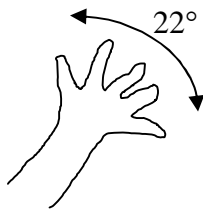
Dus: hoge wolken bestaan niet uit waterdruppeltjes, maar uit ijskristallen. Zon-en-druppels geven een regenboog; zon-en-ijs een halo: het 'ijsbroertje' van de regenboog aan de zonzijde van de hemel. Bekendste voorbeeld: de 'kring rond de zon'.

Regendruppels zijn rond, en daarom is ook de regenboog rond. Ijsdeeltjes zijn (zes)hoekig en daarom kunnen halos een grotere rijkdom aan vormen vertonen: naast de kring ook bogen onder en boven de zon, of vlekken links of rechts ervan. Alles in regenboogachtige kleuren.

Halos ontstaan door breking van lichtstralen in ijskristallen

Halo's zijn vaker te zien dan veelal gedacht. In hoge sluierbewolking, ijl genoeg om het zonlicht nog door te laten, verschijnen ze met grote regelmaat. Ze kunnen spectaculaire vormen aannemen, vooral als de zon niet te hoog staat. De meeste halo's verschijnen relatief dicht bij de zon (op 22 graden, de afstand tussen pink en duim bij gestrekte arm).

(Sorry, tekenen kan ik niet)

Daarom is het zaak een zonnebril op te zetten om wat dichterbij de zon te kunnen kijken dan je gewend bent. Voor je het weet zie je de kringen, vlekken (de 'bijzonnen') en bogen, alle met rood aan de binnenkant.

Een uitgebreid halocomplex. De groothoeklens comprimeert het verschijnsel: in werkelijkheid zijn de afmetingen enorm

De foto laat een adembenemende halo zien, in 1998 gefotografeerd op de Zuidpool. Toch vormt de foto maar een flauw aftreksel van de indruk met het blote oog: halo's laten zich maar lastig natuurgetrouw fotograferen.

In onze streken – ook in hoogzomer! – zie je soms halo's die de zelfde visuele indruk maken als de foto. Minder zeldzaam zijn delen van zo'n complex: bijvoorbeeld een losse bijzon links of rechts van de zon, die zich manifesteert als een vlek(je) met kleuren als een regenboog. Of een kring om een zon die waterig door sluierbewolking schijnt.

De ontspannen sfeer op strand of terras met uitzicht op de hemel biedt een uitgelezen mogelijkheid de zonnebril op te zetten en op halo-jacht te gaan. U zult verbaasd zijn hoe vaak het raak kan zijn!